

ADRODDIAD I'R CABINET

25 TACHWEDD 2014

Aelod Cabinet: CYNGHORYDD PEREDUR JENKINS, AELOD CABINET ADNODDAU

Pwnc: CYLLIDEB REFENIW 2014/15 –
ADOLYGIAD AIL CHWARTER (MEDI 2014)

Swyddog cyswllt: DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

1. Y penderfyniad a geisir / pwrpas yr adroddiad

Gofynnir i'r Cabinet:

- Dderbyn yr adroddiad ar adolygiad diwedd yr ail chwarter (sefyllfa 30 Medi 2014) o'r Gyllideb Refeniw, ac ystyried y sefyllfa ariannol ddiweddaraf parthed cyllidebau pob adran / gwasanaeth, gan ofyn i'r Aelodau Cabinet a'r penaethiaid adrannau perthnasol gymryd camau priodol ynglŷn â materion o dan eu arweiniad/rheolaeth.
 - Ystyried yr adroddiad cysylltiedig gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol (a Chyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol) ynglŷn â'r sefyllfa gorwariant yn y maes Pobl Hyn (Oedolion, Iechyd a Llesiant).
 - Gymeradwyo cyllideb ychwanegol o £44k i'r Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol, i ddod o gyllidebau Corfforaethol y Cyngor.
 - Nodi'r amrywiol adolygiadau a nodir yn yr adroddiad a'r camau i'w cymryd gan adrannau i gadw rheolaeth ar eu cyllidebau.
-

2 Cyflwyniad / Cefndir

Cyfrifoldeb y Cabinet yw cymryd camau, fel bo angen, er mwyn sicrhau rheolaeth briodol dros gyllidebau'r Cyngor (e.e. cymeradwyo trosglwyddiadau sylweddol neu gyllideb ychwanegol).

Cyflwynwyd adroddiad adolygiad chwarter cyntaf i'r Cabinet ar 15 Gorffennaf 2014. Mae'r adroddiad gerbron heddiw yn llawer mwy manwl, sef yr adolygiad cyllideb mwyaf trylwyr yn ystod 2014/15.

Cyflwynir yr adroddiad chwarterol yma ar yr adolygiad diweddaraf o gyllideb refeniw y Cyngor am 2014/15, ac amlinellir crynhoad o'r sefyllfa fesul Adran yn **Atodiad 1**. Ar wahân i sefyllfa'r Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant (a gyfeirir yn benodol isod), gwelir fod gweddill y darlun yn ei gyfanrwydd yn arddangos rheolaeth o'r cyllidebau adrannol.

Yn **Atodiad 2** rhoddir manylion pellach ynglŷn â'r prif faterion a'r penawdau cyllideb ble rhagwelir gwahaniaethau sylweddol, ynghyd ag argymhellion penodol ble'n briodol.

2.1 Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant – gorwariant £1,189k

Mae'r Adran yn cynnal adolygiad o'u gwasanaethau, ynghyd â chymryd camau i geisio gostwng a chyfyngu'r lefel gwariant cyfredol, lle'n bosib. Adroddir ymhellach ar ganlyniadau'r ymdrechion yma yn ein adolygiad trydydd chwarter, ond yn y cyfamser rhaid cydnabod fod y sefyllfa yma am roddi pwysau ariannol sylweddol ar y Cyngor eleni, a bydd rhaid gwynebu'r effaith erbyn 2015/16, a chyfyngu'r ymhlygiadau lle'n bosib.

Cyflwynir adroddiad cysylltiedig gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol (a Chyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol) ynglŷn â'r sefyllfa gorwariant yn y maes Pobl Hyn.

2.2 Adran Addysg

Bu pwysau ychwanegol mewn sawl maes, gan gynnwys Diswyddo ac Ymddeol Cynnar, Integreiddio Disgyblion ac Anghenion Dysgu Ychwanegol, ond hefyd fod yr Adran drwy ddefnydd o gronfeydd wrth gefn yn gweithredu i gadw hyn o dan reolaeth.

2.3 Adran Rheoleiddio

Mae pwysau ariannol ychwanegol wedi codi yn y maes Cludiant Integredig (cludiant cyhoeddus yn bennaf), ond bwriedir ymdrin â'r sefyllfa eleni drwy ddefnydd o ffynonellau eraill o arian. Nodaf fod y broses o adolygu a blaenoriaethu'r rhwydwaith cludiant yng Ngwynedd yn parhau, a disgwylir bydd y canlyniadau a'r ymhlygiadau ariannol perthnasol ar gael erbyn y trydydd chwarter.

2.4 Adran Ymgynghoriaeth

Er fod yr Adran yn defnyddio adnoddau wrth gefn eleni i gadw'r diffyg i lawr, ymateb dros-dro yn unig ydi hyn, ac os ydi'r rhesymau sylfaenol (sef gostyngiad mewn cyfleon i ddenu incwm) yn parhau, mae'n dilyn bydd rhaid wynebu a datrys y sefyllfa ar gyfer y dyfodol.

Camau nesaf ac amserlen

Gweithredu ar yr argymhellion gerbron a chyflwyno adroddiad dilynol i'r Cabinet 17 Chwefror 2015 ar yr adolygiad 3^{ydd} chwarter.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Mae'n amlwg, ar adeg o gyni ariannol pan mae'r Cyngor yn wynebu'r rheidrwydd i wneud arbedion effeithlonrwydd a thoriadau, bod ein rheolaeth o'n cyllideb refeniw sefydlog yn gadarn. Wrth gwrs, wrth wneud hynny, rhaid bod yn ymwybodol o bwysau galw ar wasanaethau. Eleni, mae hyn yn fwy amlwg ym maes y Gwasanaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant, lle y mae adroddiad penodol yn tynnu sylw at y pwysau ar y gwasanaeth o ran niferoedd a dwyster, ond hefyd yn nodi'n gwbl briodol ein gariant cymharol uchel yn y maes.

Wrth gwrs, mae cynlluniau trawsnewidiol wedi eu hawdurdodi yn y Cynllun Strategol i fynd i'r afael â'r meysydd mwyaf allweddol yn y tymor canolig, ond erys y broblem tymor byr. Yr unig ffordd o ddatrys hynny yw trwy reolaeth priodol o'r gwariant o ddydd i ddydd. Tra bod yn rhaid ceisio cyflawni gwir anghenion y rhai a wasanaethir mae'n rhaid hefyd cadw golwg ar oblygiadau cyllidol y penderfyniadau a rhaid cofio bod pob punt sydd yn cael ei wario ar wasanaeth nad yw'n wir angenrheidiol yn bunt yn fwy y bydd yn rhaid ei arbed neu ei dorri maes o law ac amddifadu eraill rhag gwasanaethau angenrheidiol.

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.

Atodiadau

Atodiad 1 – Crynhoad o sefyllfa net cyllidebau'r Adrannau.

Atodiad 2 – Manylion y cyllidebau a gwahaniaethau sylweddol.